

Duygusal ve Kişilik İlişkili Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeğinin Yetişkin Örnekleminde Faktör Yapısının ve Güvenirliğinin İncelenmesi

Investigation of Factor Structure and Reliability of Emotional and Personality Related Career Decision-Making Difficulties Scale in the Sample of Adults

Kemal Öztemel^{ORCID}

Öz. Bu çalışmanın amacı lise öğrencileri üzerinde geçerliği ve güvenirliliği kanıtlanan Duygusal ve Kişilik İlişkili Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeği'nin (DKKGÖ) faktör yapısı ve güvenirliliğinin yetişkin örnekleminde incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubu, üniversite eğitime ve pedagojik formasyon eğitime devam eden 49 erkek, 267 kadın olmak üzere toplam 316 öğrenci ve mezundan oluşmaktadır. Ölçeğin üç ana alt ölçek ve tamamına ilişkin güvenirlilik katsayıları incelendiğinde karamsar görüşler için .70, kaygı için .94, öz ve kimlik için .87, ölçeğin tamamı için .94 bulunmuştur. DKKGÖ-GF'nin genç yetişkin örnekleminde faktör yapısı doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre modelin uyum iyiliği katsayılarının gerekli koşulları karşıladığı görülmüştür. Son olarak araştırmada üç ana alt ölçek ve toplam puanlar son kariyer kararını verip vermeme durumuna göre karşılaştırılmıştır. Buna göre son kariyer kararlarını vermemiş katılımcıların duygusal ve kişilik ilişkili kariyer karar verme güçlükleri kariyer kararlarını vermiş katılımcılardan daha yüksek bulunmuştur. DKKGÖ'nün geçerli ve güvenilir bir araç olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler. Kariyer karar verme güçlükleri, kariyer kararsızlığı, kariyer karar verme

Abstract. The purpose of this study was to examine the factor structure and reliability of the Emotional and Personality Related Career Decision-Making Difficulties Scale (EPCD) in an adult sample. The study group consisted of a total of 316 students and graduates, 49 male and 267 female who continued their university education and pedagogical formation education. When the reliability coefficients of the three main subscales of the scale were examined, it was found to be .70 for pessimistic views, .94 for anxiety, .87 for self-concept and identity, and it was also found .94 for the whole scale. According to the results of the analysis, goodness of fit indexes met the necessary conditions. Finally, the three main subscales and total scores in the survey were compared according to whether or not they made the final career decision. According to this, participants who did not make the final career decisions were found to have higher emotional and personality-related career decision-making difficulties than those who gave their final career decisions. It can be said that the EPCD young adulthood form is a valid and reliable instrument.

Keywords. Career decision making difficulties, career indecision, career decision making, career decision making.

Adı Soyadı

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara, Türkiye
e-mail: koztemel@gmail.com

Geliş/Received: 18.12.2014/12.18.2014

Düzeltilme/Revision: 20.12.2018/12.20.2018

Kabul/Accepted: 24.12.2018/12.24.2018

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği
Turkish Psychological Counseling and Guidance Association

İnsanlar yaşamları boyunca kimi zaman hemen ve kolayca kimi zaman ise daha fazla zaman gerektirecek ve diğerlerine göre daha fazla önemli birçok karar verme durumu ile karşı karşıya kalmaktadır. Örneğin bir lokantaya gidildiğinde menüden yemek seçmek ya da bir mağazaya gidip hangi giyeceği alacağına karar vermek kolay bir karar olarak düşünülebilir. Ancak bunun yanında evlilik, iş ya da başkaca daha önemli kararlar vermek bir menüden yemek seçmek kadar kolay olmayabilir. Bireyin zor ve önemli kararları içerisinde yer alan bir kariyer kararı vermek insan yaşamının en önemli kararlarından birisi olmuştur. Bu nedenle kariyer psikolojik danışmanlığı ile ilgili yapılan araştırmalarda son yıllarda bireyin kariyer karar verme süreciyle ilgili çalışmalarda artış gözlenmekte olup kariyer karar verme sürecine özel bir ilgi gösterilmeye başlanmıştır. Bunun en temel nedenlerinden birisi Dördüncü Sanayi Devrimi (Schwab, 2017) ile birlikte teknolojik gelişmeler ve değişen toplumsal algıların çalışma dünyasında ortaya çıkardığı hızlı değişimlerdir (Di Fabio, Palazzeschi, Asulin-Peretz, ve Gati, 2013). Hem bu hızlı değişimler hem de dijital devrim bireyin kariyer gelişimini, kariyer seçimlerini ve kariyer karar verme sürecini biçimlendirmektedir (Hirschi, 2018). Teknolojik gelişmeler ve toplumsal değişimler bireylerin meslek ve kariyer seçimi konusundaki algılarını etkilemekte ve dolayısıyla karar vermelerini güçleştirmektedir.

Kariyer psikolojik danışmanlığı danışanların en iyi kararı vermelerini kolaylaştırmak için psikolojik danışma süreci boyunca danışana yardım etmeyi esas almaktadır. Kariyer karar verme yaşamın belli bir anına gelindiğinde bir anda gerçekleşen bir süreç olmayıp aslında çocuğun ilgilerini geliştirmeye ve ilgilerinin meslek ve çalışma dünyası ile nasıl ilişkili olduğunu anlamaya başladığı ilkokul yıllarından başlayıp (Creed, Patton ve Prideaux, 2006) hayat boyu devam eden bir süreçtir (Creed ve ark., 2006; Hartung, Porfeli ve Vondracek, 2005). Birçok birey kariyer karar vermeye ilgili yaşamış oldukları kararsızlık nedeniyle bir kariyer yönelimi oluşturmadan önce karar vermede güçlük yaşayabilirler (Fouad, 1994; Tinsley, 1992). Kariyer karar vermede yaşanan güçlükler bireyin karar verme süreci boyunca üstesinden gelmesi gereken bütün problemlere işaret etmektedir (Gati, Asulin-Peretz ve Fisher, 2012; Gati ve ark., 2011; Gati, Krausz ve Osipow, 1996; Saka ve Gati, 2007).

Bireyin bir kariyer kararı verirken karşılaşmış olduğu kariyer güçlükleri geçici ya da gelişimsel kararsızlık olarak nitelendirilmektedir (Chartrand, Rose, Elliot, Marmarosh ve Caldwell, 1993). Gelişimsel kararsızlık bireyin içinde bulunduğu

döneme ilişkin mesleki gelişim görevlerinin yerine getirilememesine işaret etmekte olup mesleki gelişim görevleri karşılandığında ortadan kalkan ve insan gelişiminde normal bir durum olarak dile getirilmektedir (Bacanlı, 2005; Osipow, 1999).

Buna karşılık kronik/trait kararsızlık ise bireyin kariyer kararı başta olmak üzere tüm yaşamını güçleştiren bir kararsızlık tipi olup insan gelişiminin normal bir parçası değil, tüm karar verme durumlarına genellenebilen bir kişilik özelliği olarak değerlendirilmektedir (Bacanlı, 2005; Cooper, Fuqua ve Hartman, 1984; Gati, Krausz ve Osipow, 1996). Bu nedenle kronik kararsızlık duygusal ve kişilik ilişkili faktörlerin eşlik ettiği ve karar vermede yaşanan daha yoğun, daha şiddetli ve kronik güçlüklerle işaret etmektedir (Cohen, Chartrand, & Jowdy, 1995; Germeijs, & De Boeck, 2002; Germeijs, Verschueren, & Soenens, 2006; Meldahl & Muchinsky, 1997; Osipow, 1999; Saka & Gati, 2007; Saka, Gati, & Kelly, 2008). Duygusal ve kişilik ilişkili kariyer karar verme güçlükleri, yüksek anksiyete düzeyi, benlik ve seçim süreci hakkında olumsuz düşünme ve kişisel kimliğin dağılması ile karakterize edilmekte ve bilgi ile ilişkili güçlüklerden daha şiddetli güçlükler olarak varsayılmaktadır. Dolayısıyla bu çalışma kariyer karar vermede daha yoğun ve şiddetli olabilecek güçlüklerin duygusal ve kişilikle ilgili yönlerine odaklanmaktadır.

Saka ve arkadaşları (2008) bir kişilik özelliği olarak ele alınan kararsızlıktan yola çıkarak daha yoğun ve kronik karar verme güçlüklerini temel alan duygusal ve kişilik ilişkili kariyer karar verme güçlükleri ile ilgili bir taksonomi önermişlerdir. Bu taksonomi *karamsar görüşler*, *kaygı* ve *öz ve kimlik* olmak üzere üç temel kategori ve bu üç temel kategori içerisine yerleşmiş 11 alt kategoriden oluşmaktadır.

Kariyer karar verme öz yeterliliğini de olumsuz etkileyen *karamsar görüşler* iş dünyasıyla ilgili olumsuz ve işlevsel olmayan inançlara işaret etmektedir (Gati ve ark., 2011; 2012). Karamsar görüşe sahip bireyler kariyer karar verme sürecinin şans, güçlü diğerleri ve çevre gibi dış faktörler tarafından kontrol edildiğine inanabilmektedirler (Jin, Nam, Joo & Yang, 2015). Karamsar görüşler süreç hakkında karamsar görüşler, çalışma dünyası hakkında karamsar görüşler ve bireyin kontrolü hakkındaki karamsar görüşler olmak üzere üç alt kategoriden oluşmaktadır.

Süreç, belirsizlik, seçim ve sonuçlar hakkında kaygı alt kategorilerinden oluşan *kaygı* kategorisi kariyer karar vermeyle ilgili yaşanan stresi ve geleceğin

belirsizliği ile ilgili yaşanan kaygı da dahil olmak üzere duygusal zorlukları yansıtmaktadır (Saka ve ark., 2008; Saka ve Gati, 2007). Kaygı belirsizliğe tolerans gösterememe ve seçim yaptıktan sonra başkaları tarafından beklenen sonuçların yerine getirilememesi korkusundan kaynaklanmaktadır (Jin ve ark., 2015).

Son temel kategori kariyer kararsızlığı ile ilişkili gelişimsel ve kişilik özelliklerini temsil eden *öz kavramı ve kimlik*ten oluşmaktadır. Öz kavramı ve kimlik temel kategorisi genel kaygı, benlik saygısı, billurlaşmamış kimlik ve çatışmalı bağlanma ve ayrılma alt kategorilerinden oluşmaktadır (Gati ve ark., 2011; 2012). Bu tür zorluklarla karşılaşan bireyler, sürekli hoşnutsuzluk gösterme, değersiz hissetme, gecikmiş kimlik gelişimi sergileme ve önemli başkaları tarafından desteklenmeme eğiliminde olup kariyer tercihlerini ifade etmekte güçlük yaşamaktadırlar (Jin ve ark., 2015).

Saka ve arkadaşları (2008) yukarıda kısaca açıklanan taksonomiye test etmek için üniversite öğrencileri örnekleminde 53 maddeden oluşan Duygusal ve Kişilik İlişkili Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeğini (DKKGÖ, [EPCD; Emotional and Personality Related Career Decision-Making Difficulties Questionnaire]) geliştirmişlerdir. Ölçek Türkçe'ye Öztemel (2013) tarafından Türk lise öğrencilerine uyarlayarak hem yukarıda betimlenen taksonomiye test etmiş hem de ölçeğin geçerliğini belirlemiştir. Bu çalışmada Öztemel (2013) tarafından uyarlanan DKKGÖ'nün yetişkin örnekleminde faktör yapısı ve güvenilirliği incelenmiştir.

Yetişkinler üzerinde yapılan çalışmalarda son yıllarda artan sayıda üniversiteye devam eden ve mezun bireylerin kariyer karar verme güçlükleri yaşadıkları gözlenmektedir (Bacanlı & Öztemel, 2017). Dahası öğrenime devam eden ve kariyer karar verme güçlüğü ile başa çıkamayan öğrencilerin bazılarının bölüm değiştirmek istedikleri, okulu terk ettikleri veya öğrenimlerine ara verdikleri; mezun bireylerin ise mesleklerini değiştirmek istedikleri de görülmektedir (Bacanlı & Öztemel, 2017; Yavuzer, Meşeci, Demir & Sertelin, 2005). Bu sonuçlar bize genç ve yetişkin bireylerin kariyer karar verme güçlüklerini anlamaya yönelik teorik ve uygulamalı çalışmaların yapılmasını gerekli kılmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada bu gerekliliği karşılamak için Türk lise öğrencileri üzerinde (Öztemel, 2013) geçerliği ve güvenilirliği test edilen DKKGÖ'nün yetişkin örnekleminde faktör yapısını ve güvenilirliğini incelemek amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, üniversite eğitimine ve pedagojik formasyon eğitimine devam eden 49 erkek (%16), 267 kadın (%84) olmak üzere toplam 316 öğrenci ve mezundan oluşmaktadır. Araştırmacı tarafından katılımcılara çalışma tanıtılmış ve araştırmanın amacı açıklanmıştır. Katılımcılara araştırmaya katılıp ölçek setini doldurmanın gönüllülük gerektirdiği isterlerse araştırmaya katılmayabilecekleri belirtilmiştir. Katılımcıların yaşları 18 ile 47 arasında değişmekte olup yaş ortalaması $X=25.77$ ($Ss=5.96$) olarak bulunmuştur.

Veri Toplama Araçları

Duygusal ve Kişilik İlişkili Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeği (DKKGÖ). Öztemel (2013) tarafından lise öğrencilerine uyarlanan ölçek 53 maddeden (Bir ısınma, 2 geçerlik ve 50 güçlük maddesi) oluşmaktadır. Likert tipi 9 lu derecelenmeli (1 = bana hiç uymuyor, 9 = bana tamamıyla uyuyor) bir ölçek olan DKKGÖ'nün yapı geçerliği bir kümeleme analizi olan ADDTREE (Sattah ve Tversky, 1978) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yoluyla belirlenmiştir. Üç temel ve 11 alt kategoriden oluşan ölçeğin ADDTREE analizi ve DFA sonuçları ölçeğin geçerli olduğunu göstermektedir. Ölçeğin güvenilirliği ile ilgili olarak iç tutarlılık katsayıları hesaplanmış ve iç tutarlılık katsayıları karamsar görüşler temel kategorisi için .77, kaygı temel kategorisi için .90, öz ve kimlik temel kategorisi için .84 ve toplam puan için .91 olarak bulunmuştur (Öztemel, 2013).

Kişisel Bilgi Formu (KBF). KBF'de cinsiyet, yaş, üniversiteye devam etme ya da mezun olma durumu ve son kariyer kararı verip vermeme durumunu belirlemeye yönelik sorular bulunmaktadır. Veri toplama araçları araştırmaya katılmaya gönüllü öğrencilere uygulanmıştır.

İşlem

Lise öğrencilerine uyarlanan DKKGÖ'nün (Öztemel, 2013) maddeleri araştırmacı tarafından gözden geçirilerek yetişkin bireylerde kullanıma hazır hale getirilmiştir. Daha sonrasında geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır.

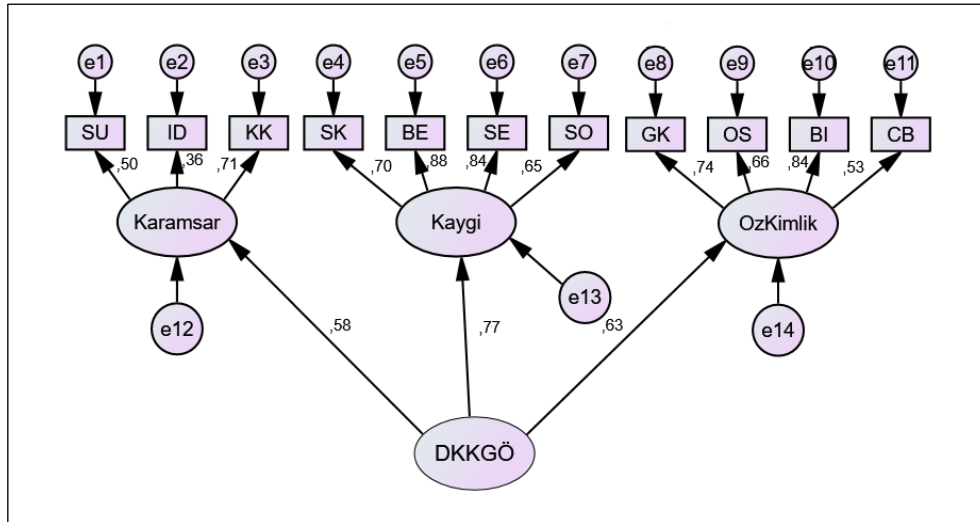
Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri kişisel bilgi formu ve DKKGÖ ile toplanmıştır. Veriler SPSS 24 paket programı ve AMOS 21 kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde güvenilirlik için Cronbach's α katsayısı hesaplanmış ve faktör yapısı incelenen DKKGÖ'nün, orijinal modele uygunluğu doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. Ayrıca son kariyer kararı verme durumuna göre grup karşılaştırması yapılarak ayırt edici geçerliği test edilmiştir.

BULGULAR

DKKGÖ-YF'nin (Yetişkin Formu) Geçerlik Çalışmaları

Doğrulayıcı Faktör Analizi. DKKGÖ-YF'nin 3 temel kategori ve 11 alt kategorili yapısı doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile test edilmiştir. DFA sonucunda elde edilen uyum iyiliği değerlerinin ($\chi^2(39) = 114.565$, $\chi^2/sd = 2.937$, NFI = .91, GFI = .94, CFI = .94, AGFI = .89, RMSEA = .078, CI = .058-.093) gerekli olan uyum iyiliği değerlerini karşıladığı ve modelin doğrulandığını göstermektedir. DKKGÖ-GF'nin 3 temel kategori ve 11 alt kategorili model Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçları

Karar Durumuna Göre Grup Karşılaştırması.

DKKKG-YF için bir geçerlik kanıtı olarak kabul edilen (Saka ve ark., 2008; Saka ve Gati, 2007) son kariyer kararı verme durumuna göre katılımcıların üç temel kategoriden ve toplam puandan aldıkları puanlar karşılaştırılmıştır. Sonuçlar Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1’de görüleceği üzere son kariyer kararını vermemiş katılımcıların karamsar görüşler, kaygı, öz ve kimlik ve toplam puanda duygusal ve kişilik ilişkili kariyer karar verme güçlük puanları (sırasıyla $X = 4.65, 5.33, 3.86, 4.61$) karar vermiş öğrencilerden (sırasıyla $X = 4.50, 4.25, 3.28, 4.01$) daha yüksek bulunmuştur. Son kariyer kararını vermiş ve vermemiş katılımcıların kariyer karar verme güçlükleri kaygı ($t(314) = -5.58, p < .001, \eta^2 = 0.30$), öz ve kimlik ($t(314) = -3.88, p < .001, \eta^2 = 0.21$) ve toplam puanları ($t(314) = -4.70, p < .001, \eta^2 = 0.26$) arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Buna karşılık karamsar görüşler puanları için fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t(314) = -1.31, p > .05, \eta^2 = 0.06$). Bu sonuçlar DKKGÖ-YF’nin karar vermiş ve karar vermemiş öğrencileri ayırmada kısmen geçerli olduğunu göstermektedir.

Tablo 1. Son kariyer kararı verme durumuna göre t testi sonuçları

Ölçekler	Karar vermiş (n=213)		Karar vermemiş (n=103)		t	η^2
	$\bar{X}$	ss	$\bar{X}$	ss		
Karamsar görüşler	4.50	(1.18)	4.65	(1.08)	-1.31	0.06
Kaygı	4.25	(1.69)	5.33	(1.45)	-5.58*	0.30
Öz ve Kimlik	3.28	(1.22)	3.86	(1.31)	-3.88*	0.21
Toplam	4.01	(1.11)	4.61	(0.97)	-4.70*	0.26

DKKGÖ-YF'nin Güvenilirlik Çalışmaları

DKKKG-YF güvenilirliğini belirlemek için Cronbach Alpha (α) katsayısı hesaplanmıştır. Ayrıca üç hafta arayla test tekrar uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Güvenilirlik ve test-tekrar test sonuçları

	Karamsar Görüşler	Kaygı	Öz ve Kimlik	Toplam
Cronbach α	.70	.94	.87	.94
Test-tekrar test r	.54	.60	.49	.60

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada Saka ve arkadaşları (2008) tarafından geliştirilen ve Öztemel (2013) tarafından lise öğrenci örnekleminde çalışılarak Türkçe'ye uyarlanan 53 maddeli DKKGÖ'nin yetişkin örnekleminde faktör yapısının ve güvenilirliğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla DKKGÖ-GF'nin geçerlik çalışmaları kapsamında 3 temel kategori, 11 alt kategorili yapısı DFA yapılarak analiz edilmiş ve son kariyer karar verme durumlarına göre grup karşılaştırmaları yapılmıştır. Güvenirlik çalışmaları için ölçeğin 3 temel ve 11 alt kategorisinin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları hesaplanmış ve üç hafta arayla test-tekrar test korelasyonları incelenmiştir.

DKKGÖ-GF'nin geçerlik için yapılan DFA sonuçları 53 maddeli ölçeğin 3 temel kategori ve 11 alt kategorili yapısının doğrulandığını göstermektedir. Elde edilen sonuçlar Saka ve arkadaşlarının (2008), Gati ve arkadaşlarının (2011) ve Öztemel (2013)'in bulgularıyla uyumludur. Ayrıca bu sonuçlar Saka ve arkadaşları (2008) ile Saka ve Gati'nin (2007) duygusal ve kişilik ilişkili kariyer karar verme güçlüklerinin 3 temel kategori ve 11 alt kategoriden oluştuğu yönündeki görüşlerini desteklemekte olup Türk yetişkin örnekleminde de

geçerliliğini kanıtlamaktadır. Ayrıca elde edilen uyum iyiliği katsayıları ölçeğin yetişkin örnekleminde de geçerli olduğunu göstermektedir (Kline, 2011; Schumacker ve Lomax, 1996; Sümer, 2000; Şimşek, 2007).

Araştırmaya katılan bireylerin son kariyer kararı verip vermeme durumuna göre duygusal ve kişilik ilişkili kariyer karar verme güçlükleri incelenmiştir. Sonuçlar karar vermemiş bireylerin karar vermiş bireylere göre karar verme güçlüklerinin yüksek olduğunu göstermiştir. Etki büyüklükleri incelendiğinde ise sonuçlar karar statülerinin duygusal ve kişilik ilişkili kariyer karar verme güçlüklerinde orta büyüklükte bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir (Cohen, 1988). Bununla birlikte karamsar görüşler kategorisinde karar verme durumuna göre duygusal ve kişilik ilişkili kariyer karar verme güçlüklerindeki fark anlamlı bulunmamıştır. Buna göre hem karar vermiş hem de karar vermemiş bireylerin istihdam süreci, iş dünyası ve kendi kontrolleri konusunda benzer bir karamsar yaklaşıma sahip oldukları söylenebilir. Bu sonuçlar karar durumlarının bir geçerlilik kanıtı olarak kullanıldığı Türkiye'deki (Öztemel, 2013; 2014) ve yurtdışı diğer birçok araştırmadaki (Ör., Albion ve Fogarty, 2002; Gati ve ark., 2012) bulgularla tutarlılık göstermektedir. Ayrıca sonuçlar DKKGÖ-YF'nin karar durumları arasında ayrıma duyarlı olduğunu da (karamsar görüşler alt kategorisi hariç) göstermektedir.

DKKGÖ-YF'nin güvenilirlik çalışması ile elde edilen bulgular dikkate alındığında iç tutarlılık katsayılarının yeterli olduğu söylenebilir. Her ne kadar karamsar görüşler alt kategorisi için hesaplanan iç tutarlılık katsayısının beklenenden düşük olduğu görülse de kabul edilebilir sınırlar içinde olduğu söylenebilir (Nunnally ve Bernstein, 1994). Bu bulgular orijinal ölçekle ilgili önceki yurt dışı çalışmaların (Gati ve Saka, 2007; Saka ve ark., 2008) ve Türkçe lise versiyonunun (Öztemel, 2013) bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Buna karşılık ölçeğin test-tekrar test korelasyon katsayılarının düşük bulunması bu araştırmanın bir sınırlılığı olarak düşünülebilir. Bu durum sonraki araştırmalarda göz önüne alınmalı ve başka araştırmalarda tekrar incelenmelidir. Bir diğer önemli sınırlılık ise katılımcıların cinsiyet dağılımının beklenen oranlarda olmadığıdır. Bu durum araştırmanın bulgularının genellenebilirliğini güçleştirmektedir.

Özetle ifade etmek gerekirse DKKGÖ_YF'nin yeterli psikometrik özelliklere sahip olduğu ve yetişkin bireylerin duygusal ve kişilik ilişkili kariyer karar verme

güçlüklerini belirlemede kullanılabilceği söylenebilir. Dolayısıyla DKKGÖ-YF, yetişkin bireylerin kariyer gelişimlerini incelemeyi amaçlayan teorik ve uygulamalı araştırmalarda duygusal ve kişilik ilişkili kariyer karar verme güçlükleri konusunda bilgi toplamaya yönelik olarak kullanılabilir. Bununla birlikte her ne kadar norm çalışması yapılmamış olsa da üniversitelerin kariyer gelişim merkezlerinde kariyer psikolojik danışmanlığına başvuran danışanların duygusal ve kişilik ilişkili kariyer karar verme güçlükleri konusunda ipucu vermesi açısından kullanılabilceği söylenebilir.

Yazar Hakkında / About Author

Doç. Dr. Kemal Öztemel, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, PDR Ana Bilim Dalı, koztemel@gmail.com

Yazarın Notu/ Author's Note

Bu çalışma 25-26-27 Ekim 2018 tarihlerinde Samsun'da gerçekleştirilen 20. Uluslararası Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

This study was presented as an announcement at the 20th International Psychological Counseling and Guidance Congress held in Samsun on October 25-26-27, 2018.

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest

Yazar tarafından çıkar çatışmasının olmadığı rapor edilmiştir.

The author declares that she/he has no conflict of interest.

Fonlama / Funding

Herhangi bir fon desteği alınmamıştır.

No funding support was received.

ORCID

Kemal Öztemel <https://orcid.org/0000-0002-8068-3897>

KAYNAKÇA

- Albion, M. J. ve Fogarty, G. J. (2002). Factors influencing career decision making in adolescents and adults. *Journal of Career Assessment, 10*, 91–126.
- Bacanlı, F. (2005). Kişisel kararsızlık ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. İçinde Y. Kuzgun ve F. Bacanlı (Ed.), *Rehberlik ve psikolojik danışmada kullanılan ölçme araçları ve programlar dizisi:1* (s. 111-140). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Bacanlı, F. & Öztemel, K., (2017, Nisan). *Kariyer karar verme güçlükleri ölçeğinin genç yetişkin örnekleminde faktör yapısının ve güvenilirliğinin incelenmesi*. 26. Uluslararası Eğitim Bilimleri Kongresi (ICES/UEBK-2017) sözlü bildiri. Antalya.
- Chartrand, J. M., Rose, M. L., Elliot, T. R., Marmarosh, C., & Caldwell, C. (1993). Peeling back the onion: Personality, problem solving, and career decision making style correlates of career indecision. *Journal of Career Assessment, 1*, 66–82.
- Creed, P., Patton, W., & Prideaux, L. (2006). Causal relationship between career indecision and career decision-making self-efficacy: A longitudinal cross-lagged analysis. *Journal of Career Development, 33*, 47–65.
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Cohen, C. R., Chartrand, J. M., & Jowdy, D. P. (1995). Relationships between career indecision subtypes and ego identity development. *Journal of Counseling Psychology, 42*, 440–447.
- Cooper, S. E., Fuqua, D. R., & Hartman, B. W. (1984). The relationship of trait indecisiveness to vocational uncertainty, career indecision, and interpersonal characteristics. *Journal of College Student Personnel, 25*, 353–356.
- Di Fabio, A., Palazzeschi, L., Asulin-Peretz, L. ve Gati, I. (2013). Career indecision versus indecisiveness: Associations with personality traits and emotional intelligence. *Journal of Career Assessment, 21*, 42-56.
- Fouad, N. A. (1994). Annual review 1991–1993: Vocational choice, decision-making, assessment, and indecision. *Journal of Vocational Behavior, 45*, 125–176.
- Gati, I., Asulin-Peretz, L. ve Fisher, A. (2012). Emotional and personality-related aspects of career decision-making difficulties: A 3-year follow-up. *The Counseling Psychologist, 40*, 6-27.
- Gati, I., Gadassi, R., Saka, N., Hadadi, Y., Ansenberg, N., Friedman, R. ve Asulin-Peretz, L. (2011). Emotional and personality-related aspects of career decision-making difficulties: Facets of career indecisiveness. *Journal of Career Assessment, 19*, 3-20.
- Gati, I., Krausz, M. ve Osipow, S. H. (1996). A taxonomy of difficulties in career decision making. *Journal of Counseling Psychology, 43*, 510-526.
- Germeijs, V., & De Boeck, P. (2002). A measurement scale for indecisiveness and its relationship to career indecision and other types of indecision. *European Journal of Psychological Assessment, 18*, 113–122.

- Germeijs, V., Verschueren, K., & Soenens, B. (2006). Indecisiveness and high school students' career decision-making process: Longitudinal associations and the mediational role of anxiety. *Journal of Counseling Psychology, 53*, 397–410.
- Hartung, P. J., Porfeli, E. J., & Vondracek, F. W. (2005). Child vocational development: A review and reconsideration. *Journal of Vocational Behavior, 66*, 385–419.
- Hirschi, A. (2018). The fourth industrial revolution: Issues and implications for career research and practice. *Career Development Quarterly, 66*, 192-204.
- Jin, L., Nam, S. K., Joo, G., & Yang, E. (2015). Validation of a Korean translation of the emotional and personality-related career decision-making difficulties scale–short form (EPCD-SF). *Journal of Career Assessment, 23*(2), 294-307.
- Kline, R. B. (2011). Principles and Practice of Structural Equation Modeling. New York, NY: Guilford Publications, Inc.
- Meldahl, J. M., & Muchinsky, P. M. (1997). The neurotic dimension of vocational indecision: Gender comparability? *Journal of Career Assessment, 5*, 317–331.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). New York, NY: McGraw-Hill.
- Osipow, S. H. (1999). Assessing career indecision. *Journal of Vocational Behavior, 55*, 147–154.
- Öztemel, K. (2013). Testing the validity of the emotional and personality-related career decision-making difficulties questionnaire in Turkish culture. *Journal of Career Development, 40*, 390-407.
- Öztemel, K. (2014). Career indecisiveness of Turkish high school students: Associations with personality characteristics. *Journal of Career Assessment, 22*(4) 666-681.
- Saka, N. & Gati, I. (2007). Emotional and personality-related aspects of persistent career decision-making difficulties. *Journal of Vocational Behavior, 71*, 340-358.
- Saka, N., Gati, I. ve Kelly, K. R. (2008). Emotional and personality-related aspects of career decision-making difficulties. *Journal of Career Assessment, 16*, 403-424.
- Schumacker, R. E. ve Lomax, R. G. (1996). *A beginner's guide to structural equation modeling*. Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Schwab, K. (2017). *Dördüncü sanayi devrimi* (Çev. Zülfü Dicleli). İstanbul: Optimist.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları, 3*(6), 49-74.
- Şimşek, Ö. F. (2007). *Yapısal eşitlik modellemesine giriş. Temel ilkeler ve LISREL uygulamaları*. Ankara: Ekinoks Yayınları
- Tinsley, H. E. (1992). Career decision making and career indecision. *Journal of Vocational Behavior, 41*, 209–211.
- Yavuzer, H., Meşeci, F., Demir, İ, & Sertelin, Ç. (2005). Günümüzde üniversite gençliğinin sorunları, *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi, 1*, 79-91.

Extended Abstract

Introduction: Making a career decision has been one of the most important decisions of human life. Career psychological counseling is based on assisting clients during the counseling process to make it easier for clients to make the best career decisions. From this point of view, emotional and personal aspects of career decision making are placed a particular importance in order to make it easier for individuals to make career decisions. In this context, the taxonomy of emotional and personality-related career decision-making difficulties and the scale testing proposed taxonomy has been developed. Taxonomy consists of 11 subscales and 3 main subscales named pessimistic views, anxiety and self-concept and identity. In this study, it was aimed to examine the factor structure and reliability of the Emotional and Personality Related Career Decision-Making Difficulties Scale (EPCD) in a young sample.

Method: The study group consisted of a total of 316 students and graduates, 49 male (16%) and 267 female (84%) who continued their university education and pedagogical formation education. Participants' ages ranged from 18 to 49 and the mean age was found to be $X = 25.77$ ($Sd = 5.96$). The data of this research were collected by using "demographic information form" and "Emotional and Personality Related Career Decision-Making Difficulties Scale". In the analysis of the data, Cronbach's α coefficient was calculated and the factor structure was examined. The suitability of the original model was examined by confirmatory factor analysis and t-test was performed for group comparison.

Results: When the reliability coefficients of the three main subscales of the scale were examined, it was found to be .70 for pessimistic views, .94 for anxiety, .87 for self-concept and identity, and it was also found .94 for the whole scale. The factor structure of this scale was examined in a young adult sample by using confirmatory factor analysis. According to the results of the analysis, goodness of fit indexes were found as follows $\chi^2=114,565$, $sd=39$, $\chi^2/sd = 2.937$, $GFI=.94$, $CFI=.94$, $AGFI=.89$, $IFI=.91$, $NFI=.91$, $RMSEA=.078$. Finally, the three main subscales and total scores in the survey were compared according to whether or not they made the final career decision. According to this, participants who did not make the final career decisions were found to have higher emotional and personality-related career decision-making difficulties than those who gave their final career decisions.

Discussion & Conclusion: According to research findings, the reliability coefficients of the scale were found to be moderate and high. The confirmatory factor analysis fit goodness coefficients are within acceptable limits. The results indicate that the original model is valid in the adult sample in Turkey, as well. As a result, it has been found that EPCD, which is tested for factor structure and reliability in the adult sample, is a valid and reliable scale. This scale can be used in theoretical and practical research aimed at

Öztemel

---

examining the career development of adults. The scale is thought to meet the needs of career psychological counseling.